

Vandrammedirektivet

- minimumsdirektiv
- juridisk bindende miljømål
- forebygge yderligere forringelse (trådte i kraft 2003!) og beskytter og forbedrer vandøkosystemernes tilstand.
- progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af prioriterede stoffer og standsning eller udfasning af udledninger, emissioner og tab af prioriterede farlige stoffer
- skærpede mål i anden lovgivning forrang frem for VRD mål
- "all in - all out"
- undtagelsesregler

Mens vi venter på far!

- Hvad ved vi egentlig p.t. om vandplanerne?
- Intet officielt
- – og dog!
- Først og fremmest – de er direktivstridige og dermed ulovlige!!!

”Rygters bureau”

REFERENCETILSTAND:

- Værdier for referencetilstanden i vandløb mangler
- Grænsen mellem høj og god økologisk tilstand er flydende
- Der er ikke fastlagt typespecifikke forhold, der kan give et relevant sammenligningsgrundlag med referencetilstanden i høj økologisk tilstand

Kvalitetslementer

- **Klassificering alene foretaget på invertebrater (faunaindekset). Kvalitetslementerne akvatisk flora, bundlevende alger, bundfauna og fisk ikke inddraget**
- **Fiskevandsdirektivet (indgår i VRD) tilgodeses ikke, da fisk ikke indgår i første generations planer**
- **Fysisk-kemiske og hydromorfologiske elementer indgår kun i begrænset omfang i første generations planer**
- **Fravær i vandplanerne af krav til vandløbenes kontinuitet**

FAUNAINDEKSET

- Uensartede metoder til dataindsamling af saprobiedata til faunaindekset svækker fagligheden
- Anvendelsen af faunaindekset i vandplanerne er formentlig i strid med vejledningen om faunaindeksets anvendelse (Miljøstyrelsens vejledning nr. 5, 1998)
- Faunaindekset lever ikke op til vandrammedirektivets normgivende definitioner af økologisk kvalitet for benthisk invertebrafauna, artssammensætning, diversitet mv.

MÅLSÆTNING

- Miljømålene for vandløb fastsættes ikke efter vandløbenes potentiale, men udelukkende på baggrund af den aktuelle tilstand. Vandløb på spring til klasse 6 og 7 røres ikke!
- Beskrivelse af økologisk potentiale for kunstige og stærkt modificerede vande indgår ikke i retningslinjerne til kommunerne (direktivkrav)
- Retningslinjer for anvendelse af undtagelsesbestemmelser indgår ikke i planerne (direktivkrav)
- Miljømålene tager i princippet ikke højde for forskelle i fysiske forhold og zoogeografi

TILSTANDSVURDERING

- **Aktuel tilstandsvurdering ikke beskrevet for alle økologiske klasser (direktivkrav for at undgå forringelser)**

FORRINGELSE AF TILSTAND

- **Risiko for forringelse af nuværende tilstand fra faunaklasse 6 til 5. (Eks: Hvis der er klasse 6 på en strækning og den bedømmes til klasse 5 efter vandplanerne, er der så målopfyldelse? I relation til retningslinjerne er klasse 5 god økologisk tilstand, men da der allerede er klasse 6, vil klasse 5 være en forringelse)**
- **Fastfrysning af forringet tilstand (eks.: Hvis et klasse 7 vandløb i kraft af en ureguleret udledning over tid falder til klasse 3, vil en indsats til klasse 5 (god økologisk tilstand) være målopfyldelse, selv om vandløbet tidligere var klasse 7)**

"Faders vilje"

- *" ... det er rigtigt, at det har været planen, at miljømålene skulle opfyldes i 2015. Men det skal man ikke tage alt for bogstaveligt. Miljømålene skal bare opfyldes i perioden fra 2015 og frem til 2027. Der er muligheder i direktivet for at udskyde indfasningen ud fra en lang række undtagelsesbestemmelser"*
- *"..... og vi har tænkt os at skamride undtagelsesbestemmelserne"*

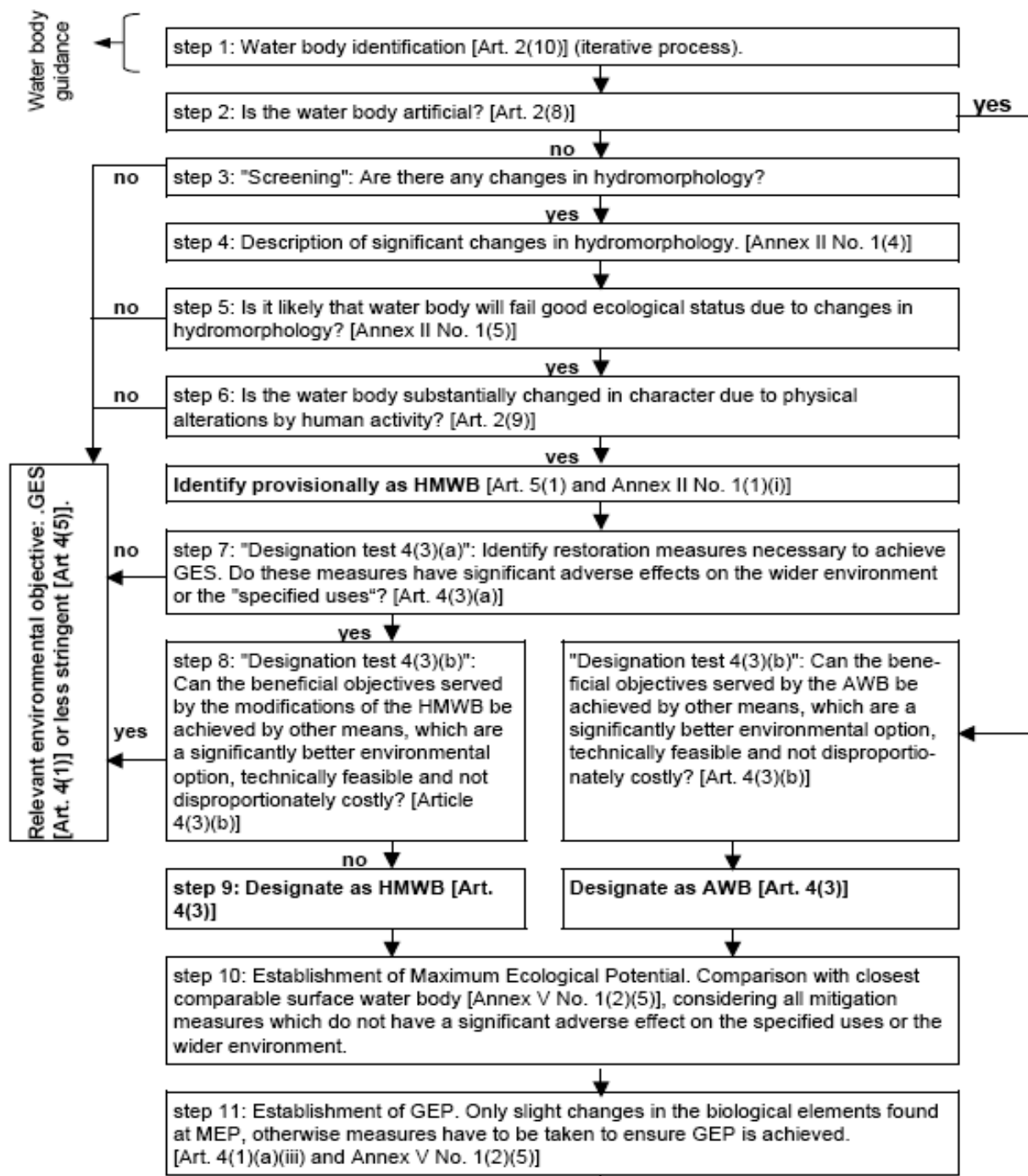
(Miljøminister Troels Lund Poulsen, april 2009 og foråret 2008)

Undtagelsesbestemmelser

- Ved tekniske vanskeligheder eller *uforholdsmæssigt store udgifter* kan undtagelsesbestemmelserne anvendes, herunder:
- Forlængelse af tidsfrister for opnåelse af miljømål
- Fastsætte mindre strenge miljømål
- Undtagelser/afvigelser skal godkendes af kommissionen
- Undtagelsesbestemmelse og giver ikke frit valg på alle hylder! Guideline nr. 4 skal følges!

Mangler i bekendtgørelse om miljømål

- **Proceduren for udpegning af lavere miljømål**
(www.circa.europa.eu/public/irc/env/wfd/library?l=framework_directive/guidance_documents)
- **Redegørelse for håndtering af "all in – all out" princippet**
- **Redegørelse for forståelsen af ikke-forringelseskravet, herunder rørlægningsafgørelsen fra BLST**
- **Fastsættelse af lavere miljømål (fauna 4) uden undtagelsesprocedure for særlige vandløbstyper kaldet "blødbundstyper" (direktivstridigt)**
- **Mangelfuld liste over prioriterede stoffer**
- **Overgangsvande nævnt, men "glemt"!**

HVAD KAN/SKAL VI GØRE?

- Vi skal have kendskab til alle data på kvalitetsparametrene i referencevandområderne – de findes ikke p.t.
- Vi skal på den baggrund vurdere, hvor grænsen mellem høj og god tilstand efter vores opfattelse skal ligge – og hvor store afvigelser fra referencetilstanden, der er acceptabel i vores optik.
- Vi skal være på vagt over for forsøg på at smyge uden om – ”all in all out”!
- Vi skal udfordre myndighederne omkring beslutning/proces ved nedprioriteringer til GØP. (Guideline nr. 4)
- Vi skal være parate til at bringe sager for klagenævn, kommission og EF-domstol med henblik på præcis fortolkning

Krav fra Sportsfiskerne til vand- og handleplaner (I)

1. Håndhævelse af "ikke forringelseskravet"
2. Indgreb over for forureningskilden frem for at bruge naturen som renseanlæg (permanent sødannelser)
3. 0-udledning af P og N til søer og følsomme fjorde
4. Helhedsorienteret tilgang til vandløbssystemer
5. Fri passage fra kilde til hav
6. Genskabe vandløbenes naturligt mæandrerende forløb
7. Optimal vandkvalitet
8. Sikre at vandløbene huser en varieret fiskebestand både hvad angår sammensætning, aldersstruktur og artsdiversitet
9. Tilstrækkelige gyde- og opvækstbetingelser
10. Sikre de naturlige hydromorfologiske forhold
11. Ophør af fiskeri med skrabende redskaber i kystzonen

Krav fra Sportsfiskerne til(II)

- Udlægning af 10-150 meter brede bræmmer langs vandløbene, ekstensivering og udtag af dyrkede arealer i ådalene
- Udbygning af de kommunale rensningsanlæg og anlæggelse af forsinkelsesbassiner med tilstrækkeligt volumen
- Kontrol med udledninger fra overfaldsbygværker og befæstede arealer
- Optimere spildevandsrensning fra spredt bebyggelse.
- Ophør med dambrugsudledninger af miljø- og hormonforstyrrende stoffer
- Udlægning af gydegrus og sten mv.
- Genåbning af rørlagte vandløb
- Ophør af vandløbsvedligeholdelse – gradvist for de stærkt kanaliserede vandløb
- Ophør med indvinding af overfladevand til markvanding
- Indgreb over for materialevandring ved inaktivering af dræn og grøfter mv.
- Reduktion på mindst 60 % af N og 35 % af P udledning til kystområderne

Status i Europa

- Kun 4 lande ud over Danmark har endnu ikke udsendt vandplaner i offentlighøring i strid med direktivets regler for implementeringsproces. Kommissionen har ikke tænkt sig at skride ind, da DK har valgt at blande VRD sammen med Grøn Vækst!
- 5 lande, herunder Danmark, har afvist at udfylde et spørgeskema fra kommissionen om, hvilke kriterier man vil anvende ved udpegningen af stærkt modificerede vandområder.
- Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der i Europa som gennemsnit vil blive udpeget omkring 20 % af vandområderne som stærkt modificerede. Her ligger DK i den gode ende med formentlig mindre end 10 %. Irland og Lithauen er helt nede på 2 %.
- Hede diskussioner om interkalibrering af flere parametre, bl.a. begrebet kontinuitet

